

dosarul nr. 2ra-425/20

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (A. Cerbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Cozarevici Chiril,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cozarevici Chiril
împotriva lui Caras Constantin cu privire la partajarea bunurilor imobile proprietate
comună pe cote-părți și la cererea reconvențională a lui Caras Constantin împotriva
lui Cozarevici Chiril cu privire la partajarea terenului,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respins apelul declarat de Cozarevici Chiril și a fost menținută hotărârea din 19
martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central

c o n s t a t ă:

La 08 mai 2008 Cozarevici Chiril a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Caras Constantin cu privire la partajarea bunurilor imobile proprietate
comună pe cote-părți.

În motivarea acțiunii a invocat că lui îi aparține cu drept de proprietate 3/5
cote-părți din casa de locuit situată pe str. xxxxx, iar pârâtului Constantin Caras îi
aparține cu drept de proprietate 2/5 cote-părți din casa de locuit menționată. Astfel,
consideră că le aparține proporțional și terenul aferent de pe adresa indicată, iar
acest fapt se confirmă prin Adeverința de proprietate eliberată de Oficiul Cadastral
Teritorial Bălți, prin copia pașaportului tehnic, copia contractelor de donație, copia
contractului de vânzare-cumpărare a lotului de teren, copia certificatului de la OCT
Bălți.

A menționat că pârâtul Constantin Caras a început lucrări de reparație a acoperișului care este deasupra părții lui din casa de locuit, dar și-a extins lucrările de reparație asupra părții din acoperiș care acoperă partea sa din casă.

A mai indicat că solicitând de la pârât careva explicații și să înceteze lucrările de construcție care afectează acoperișul din partea sa de casă, acesta i-a răspuns ca are permisiunea Primăriei pentru a face lucrările de reparație. Însă, în permisiunea prezentată de Constantin Caras erau autorizate lucrările pentru 2/5 m.p. (partea care îi aparține pârâtului) din acoperișul casei, iar Constantin Caras a ocupat o parte din acoperișul casei sale.

Din aceste motive, a solicitat partajarea în natură a casei de locuit situată pe str. xxxxx între Chiril Cozarevici și Constantin Caras conform cotelor-părți deținute de fiecare, respectiv 3/5 și 2/5; partajarea în natură a lotului de teren cu suprafața totală de 0,0867 ha situat pe xxxxx între Chiril Cozarevici și Constantin Caras, conform cotelor-părți deținute de fiecare, respectiv 3/5 și 2/5.

Prin hotărârea din 09 iulie 2008 a Judecătoria Bălți s-a admis parțial acțiunea înaintată de Chiril Cozarevici; s-a stabilit modul de folosință a terenului de pământ adiacent casei nr. xxxxx după care: lui Chiril Cozarevici s-a lăsat în folosință lotul de pământ cu suprafața de 366 m.p. pe plan vopsit culoarea roșie și 100 m.p. pe plan vopsit culoarea roșie hașurat. Lui Caras Constantin s-a lăsat în folosință lotul de pământ cu suprafața de 334 m.p. pe plan vopsit culoarea albastră. S-a menționat că pentru stabilirea modului de folosință este necesar de a măsura din punctul A în punctul B-6,8 m.p., din punctul B în punctul C-5,6 m.p., din punctul C în punctul D-8 m, din punctul D în punctul J - 12,53 m, din punctul K în punctul L- 8,05 m, din punctul B în punctul X - 12,55 m, punctul L a-1 uni cu punctele J,K,X din punctul M în punctul N-2,0 m, din punctul N în punctul O-10,0 m, din punctul O în punctul P - 4,85 m. S-a încasat de la Caras Constantin în folosul lui Cozarevici Chiril cheltuielile de judecată în mărime de 2 412 de lei din care 1 020 de lei-restituirea taxei de stat, 500 de lei – cheltuieli pentru asistența juridică și 892 de lei cheltuieli pentru efectuarea raportului de expertiză.

Prin decizia din 04 noiembrie 2008 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Caras Constantin; s-a casat hotărârea din 09 iulie 2008 a Judecătoria Bălți cu restituirea cauzei la rejudecare.

La 28 iulie 2010 Constantin Caras a depus cerere reconvențională împotriva lui Cozarevici Chiril, solicitând partajarea în natură a lotului de teren situat pe str. Gogol, 7, mun. Bălți între Cozarevici Chiril și Caras Constantin conform datelor înregistrate la OCT.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că în fapt el și cu fratele său Caras Ivan în anul 1962 au dobândit casa de locuit din str. xxxxx, lui revenindu-i 2/5 cote-părți din casă, iar fratelui 3/5 cotă-parte din casă, fapt confirmat prin extrasul din OCT Bălți.

Ulterior, între coproprietari a avut loc o înțelegere reciprocă cu privire la folosirea terenului, fiind instalat un gard care delimitează terenurile dintre el și fratele său.

Din anul 1962 până în 2009 fiecare dintre coproprietari au ridicat clădiri pe teritoriul său, reconstruind gospodăriile, astfel încât o mică parte din construcțiile originale au rămas.

Toate clădirile construite de Constantin Caras au fost ridicate și date în exploatare în modul prevăzut de lege.

Ulterior, Ivan Caras a reînregistrat dreptul de proprietate asupra cotei sale părți pe numele soției sale Caras Alexandra, fără a fi schimbată procedura de utilizare a locuințelor și terenurilor.

La 06 mai 2003 între soția fratelui său Caras Alexandra și Cozarevici Chiril a fost încheiat un contract de donație asupra 3/5 din cota-parte din casa de locuit din str. xxxxx.

Apoi, la 31 iulie 2007 între aceleași părți a fost încheiat un contract de donație asupra a 3/5 din cota-parte din terenul adiacent al casei de locuit din str. xxxxx.

La încheierea acestor contracte Cozarevici Chiril a acceptat proprietatea imobiliară menționată și a fost de acord cu procedura stabilită pentru utilizare, inclusiv limitele efectiv existente ale terenului, care sunt determinate de limitele exterioare ale clădirilor puse în funcțiune și înregistrate la OCT Bălți.

Astfel, consideră că este imposibil să se producă o partajare în natură, compactă, cerută de Cozarevici Chiril corespunzător fracțiunilor 3/5 și 2/5, deoarece, în acest caz, dânsul va fi lipsit de posibilitatea de a deține, utiliza și dispune de bunurile sale cu drept de proprietate privată.

La 27 martie 2015 Chiril Cozarevici a înaintat o cerere de concretizare a cerințelor prin care a solicitat:

- partajarea în natură a casei de locuit situată pe str. xxxxx între Chiril Cozarevici și Constantin Coras conform cotelor-părți deținute de fiecare, respectiv 3/5 și 2/5;
- partajarea în natură a acoperișului casei de locuit situată pe xxxxx între Cozarevici Chiril și Caras Constantin proporțional cotei-părți care le aparține fiecăruia, respectiv 3/5 și 2/5;
- partajarea în natură a lotului de teren cu suprafața totală de 0,0867 ha situat pe str. xxxxx între Chiril Cozarevici și Constantin Caras, conform cotelor-părți deținute de fiecare, respectiv 3/5 (520 m.p.) și 2/5 (347 m. p.).

Prin hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central acțiunea înaintată de Cozarevici Chiril împotriva lui Caras Constantin privind partajarea casei de locuit și terenului aferent proprietate comună pe cote-părți s-a respins ca neîntemeiată. Acțiunea reconvențională depusă de Caras Constantin împotriva lui Cozarevici Chiril privind partajarea terenului proprietate comună pe cote-părți s-a respins ca neîntemeiată.

La 20 martie 2019 Cozarevici Chiril a declarat apel împotriva hotărârii din 19 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâre prin care să fie admisă acțiunea inițială.

Prin decizia din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Cozarevici Chiril și a fost menținută hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Bălți.

La 17 ianuarie 2020 și ulterior la 12 februarie 2020 Cozarevici Chiril a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu concluziile instanțelor de judecată, deoarece la determinarea modalității de partajare în natură a bunului litigios s-au bazat pe prevederile raportului de expertiză judiciară nr. 850-863 din 16.10.2017, împotriva cărui a depus obiecții în temeiul art. 158 CPC.

A menționat că raportul de expertiză nu a cuprins o descriere amplă și detaliată a tuturor circumstanțelor cauzei. Expertul nu a răspuns la nici o întrebare, dar a formulat concluzii eronate, contrare circumstanțelor și probelor din dosar, raportul conținând neclarități. Expertul, la stabilirea modului de împărțire a imobilului, nu s-a bazat pe dreptul de proprietate, dar pe dreptul de folosire, încălcându-i astfel dreptul de proprietate.

Recurentul a mai menționat că din aceste considerente, în cadrul ședinței instanței de apel reprezentantul său a înaintat un demers prin care a solicitat dispunerea efectuării expertizei tehnice repetate de partajare a imobilului litigios. Instanța de apel prin încheierea din 03.10.2019 a respins demersul ca neîntemeiat. Recurentul consideră că constatările Colegiului că numirea expertizei judiciare nu este necesară și vitală și că rămâne de competența instanței de judecată de a da o apreciere probelor prezentate de părți, cu efectuarea unei analize în contextul pretențiilor înaintate și că nu există normă legală procesuală care ar permite numirea unei expertize repetate, sunt nefondate și nu au suport legal.

Consideră ca fiind eronate concluziile instanțelor, precum că partajarea în natură a casei de locuit pe cote-părți deținute de coproprietari este imposibilă pe motivul că pe parcurs au fost construite mai multe anexe și că mărirea substanțială a spațiului locativ generează imposibilitatea partajării.

În opinia recurentului partajarea imobilului este posibilă, deoarece fiecare dintre coproprietari au intrări separate în case, cât și în ogradă. Bunul imobil litigios este de fapt partajat în natură, însă sunt pretenții privitor la odaia nr. 4 cu suprafața de 2,5 m. p., care se află în proprietatea sa, dar se folosește Caras Constantin.

Astfel, instanța de apel a ignorat prevederile legale prin care este ocrotit dreptul de proprietate asupra bunului imobil.

Prin referință Caras Constantin, reprezentat de avocatul Gherasim Angela, a solicitat de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului

doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La speță, instanța de recurs reține că Cozarevici Chiril prin prezenta acțiune a solicitat:

- partajarea în natură a casei de locuit situată pe str. xxxxx între Cozarevici Chiril și Caras Constantin conform cotelor-părți deținute de fiecare, respectiv 3/5 și 2/5;
- partajarea în natură a acoperișului casei de locuit situată pe str. xxxxx între Cozarevici Chiril și Caras Constantin proporțional cotei-părți care le aparține fiecăruia, respectiv 3/5 și 2/5;
- partajarea în natură a lotului de teren cu suprafața totală de 0,0867 ha situat pe xxxxx între Cozarevici Chiril și Caras Constantin, conform cotelor-părți deținute de fiecare, respectiv 3/5 (520 m.p.) și 2/5 (347 m. p.).

Caras Constantin, prin cererea reconvențională împotriva lui Cozarevici Chiril, a solicitat partajarea în natură a lotului de teren situat pe str. xxxxx între Cozarevici Chiril și Caras Constantin conform datelor înregistrate la OCT.

Prima instanță a respins ambele acțiuni.

Instanța de apel, examinând apelul a menținut hotărârea primei instanțe.

La baza respingerii acțiunii inițiale, instanțele au pus concluziile raportului de expertiză judiciară nr. 850-863 din 16.10.2017, în ideea că partajarea casei de locuit în sensul întrebărilor formulate, este posibilă numai într-o singură variantă; partajarea acoperișului casei de locuit nu este posibilă, acesta fiind un element al clădirii care asigură o funcționare normală a clădirii ; examinarea variantei de partajare a terenului aferent al casei la momentul examinărilor nu a fost posibilă, din motiv că terenul dat nu reprezintă un singur bun, ci două bunuri separate, independente, înregistrate în Registrul bunurilor imobile cu numere cadastrale diferite; în documentele juridice în baza cărora Constantin Caras și Chiril Cozarevici au devenit proprietari ai casei de locuit nu au fost stipulate concret încăperile ce trec în proprietatea (folosința) proprietarilor.

Astfel, instanța de fond, fiind susținută de instanța de apel, a concluzionat că este imposibil de partajat în natură casa de locuit conform cotelor-părți deținute de coproprietari, pe motiv că la materialele cauzei lipsește careva informație referitor la încăperile deținute de fiecare coproprietar Caras Constantin și Caras Ivan (ulterior Cozarevici Chiril) în anul 1962, când a fost procurată casa respectivă, iar ulterior, coproprietarii au efectuat mai multe anexe, fapt ce a generat mărirea substanțială a spațiului locativ, de la 53,7 m.p. existent în anul 1962 până la 147,3 m.p. existent la moment.

Instanța de recurs consideră că instanța de apel la examinarea litigiului a încălcat normele de drept procedural.

Conform art. 148 alin.(1) Cod de procedură civil, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artisanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea

unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 373 alin. (1,2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Dreptul la un proces echitabil implică dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărîrea sa să fie examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs Finlanda, hotărîrea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărîre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza Taxquet vs. Belgia [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

În pofida acestor fapte, instanța de apel la pronunțarea asupra argumentelor din apelul depus de Cozarevici Chiril, urma în conformitate cu prevederile legii să se dedice unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu în raport cu explicațiile celorlalte părți și probatoriului propus de acele părți, fără a prestabili relevanța acestora.

Instanța de recurs remarcă că Cozarevici Chiril și-a expus dezacordul de partajare al casei indicat în raportul de expertiză judiciară nr. 850-863 din 16.10.2017, solicitând în acest sens efectuarea unei expertize repetate.

În același timp, apelantul a considerat neconvingătoare opinia instanțelor ierarhic inferioare, bazată pe concluziile raportului de expertiză judiciară nr. 850-863 din 16.10.2017, la caz fiind oportună efectuarea unei alte expertize, căci expertiza judiciară nr. 850-863 din 16.10.2017 nu a dat răspuns nici la una dintre cele 3 întrebări formulate.

În acest sens, se aduc prevederile art. 8 din Legea nr. 68 de la 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expertul judiciar își desfășoară activitatea în mod corect și efectuează cercetări cu privire la obiectele

expertizei în baza unor aprecieri obiective, complete și sub toate aspectele, aplicând realizările moderne ale științei și tehnicii și alegînd, în măsura necesară, metodele adecvate de cercetare pentru soluționarea problemelor înaintate.

Iar, în conformitate cu art. 158 alin. (3) Cod de procedură civilă, raportul de expertiză va cuprinde descrierea amplă a investigațiilor și concluziile pe marginea lor, răspunsul la întrebările instanței judecătorești. În cazul în care constată, pe parcursul efectuării expertizei, existența unor circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei referitor la care nu i s-au pus întrebări, expertul este în drept să includă în raport deducțiile sale asupra lor.

În cazul de față, instanța de apel a evitat să examineze explicațiile apelantului referitoare la faptul că concluzia expertului din raportul de expertiză menționat este axată pe ideea că folosirea pe parcursul anilor a odăii cu suprafața de 2,5 m. p. de către Caras Constantin cu acordul lui Caras Ivan, nu conferă dreptul de a o obține în proprietate. În opinia apelantului, expertul a statuat eronat la baza împărțirii imobilului nu dreptul de proprietate, ci dreptul de folosință.

De asemenea, instanța de apel, punând în exclusivitate la baza soluției raportul de expertiză, care, de altfel, nu a dat nici un răspuns la întrebările propuse, a ignorat alte probe prezentate și anume actul de expertiză nr. 43 din 19.06.2008 și raportul de constatare a specialistului nr. 25 din 13.06.2014 efectuat de OCT Bălți, din care rezultă că Cozarevici Chiril nu s-a folosit nici de suprafața din casa de locuit, nici de suprafața din terenul adiacent, dimensiunea căruia să corespundă cu 3/5 cotă-parte, însă, anual achită impozitul funciar.

Totodată, deși apelantul Cozarevici Chiril, susținând necesitatea efectuării unei noi expertize, invocă existența unei erori matematice astfel, încât s-ar mări semnificativ cota -parte a lui Caras Constantin și există riscul lipirii sale de dreptul de proprietate, instanța de apel, totuși, nu dă apreciere nici acestor afirmări, care ar necesita o verificare.

Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate mai sus, în raport cu acțiunea reconvențională și circumstanțele expuse în susținerea efectuării raportului de expertiză și existenței totuși a unei modalități de partajare al casei, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces.

În opinia instanței de recurs raportul de expertiză judiciară nr. 850-863 din 16.10.2017 nu poate fi considerat drept probă exclusivă care ar justifica cu desăvârșire circumstanțele invocate în favoarea soluționării litigiului. Or, acestea nu furnizează instanței elemente care ar forma convingerea judecătorului.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 alin. (1-4) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 158 alin. (4) Cod de procedură civilă, raportul de expertiză este examinat în ședință de judecată și evaluat în ansamblu cu celelalte probe.

În acest context, instanța de recurs menționează că deși raportul de expertiză presupune o cercetare bazată pe cunoștințe de specialitate, pentru a stabili realitatea a ceea ce se pretinde în acțiune este necesar de evaluat raportul de expertiză în ansamblu cu celelalte probe.

Instanța de apel, însă, nu a apreciat probele în măsură să determine cu certitudine circumstanțele invocate, fiind necesară o studiere suplimentară a probelor.

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării din cererea de apel a lui Cozarevici, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, instanța de recurs apreciază că apelantului nu i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că recurenta nu a reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considera necesare în vederea apărării punctului ei de vedere (cauza Bliicher vs. Republica Cehă, hotărârea din 11 ianuarie 2005, cauza Cârmei Saliba vs. Malta, hotărârea din 29 noiembrie 2016, § 65).

În acest sens, Colegiul lărgit reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson vs. Olanda, hotărârea din 26 martie 1996).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

În acest caz, art. 442 al Codului de procedură civilă prevede că în ordine de

recurs nu pot fi administrate probe noi, ceea ce consolidează poziția sus-menționată. Așadar, omisiunea instanței de apel de a aprecia toate probele în ansamblu, precum și de a constata relevanța argumentelor recurentului Cozarevici Chiril, într-un mod efectiv, nu au fost analizate.

Prin urmare, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că, la caz, relevanța lor va putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei (a se vedea, *printre alte autorități*, cauzele Kamil Uzun vs. Turcia, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs. România (Marea Cameră), din 17 iulie 2014, § 156).

Din considerentele menționate, și având în vedere faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, incompatibilă cu standardele legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Cozarevici Chiril.

Se casează integral decizia din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cozarevici Chiril împotriva lui Caras Constantin cu privire la partajarea bunurilor imobile proprietate comună pe cote-părți și la cererea reconvențională a lui Caras Constantin împotriva lui Cozarevici Chiril cu privire la partajarea terenului, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru